

Indexul 2002 Transparency International asupra Platitorilor de Mita

Note explicative si tabele comparative

Primul Index Transparency International asupra Platitorilor de Mita a fost realizat in 1999, in ajunul intrarii in vigoare a Conventiei OECD Anti-Mita care, pentru prima data, a transformat mituirea oficialilor publici straini in infractiune in cele mai multe dintre principalele tari industrializate, acolo unde majoritatea firmelor multinationale isi au sediul central. BPI-ul 1999 ofera o foarte folositoare baza comparativa pentru rezultatele celui de-al doilea BPI TI. Indexul 2002 Transparency International asupra Platitorilor de Mita, publicat la 14 Mai 2002, se bazeaza pe sondaje efectuate de Gallup International Association in 15 economii de piata in formare: Argentina, Brazilia, Columbia, Ungaria, India, Indonezia, Mexic, Maroc, Nigeria, Filipine, Polonia, Rusia, Africa de Sud, Coreea de Sud si Tailanda, care sunt printre cele mai mari astfel de tari implicate in comert si investitii cu firmele multinationale. Intrebarile sunt in legatura cu inclinatia companiilor din 21 de principale tari exportatoare de a plati mita oficialilor publici in tarile cu economie de piata in formare considerate in sondaj.

Un total de 835 de interviuri au fost realizate intre Decembrie 2001 si Martie 2002, in mod special cu principalii directori ai companiilor nationale si straine, dar si cu directori ai companiilor de contabilitate de prestigiu, camere de comert binationale, banci comerciale nationale si straine si firme de drept commercial. Intrebarile sondajului au fost in legatura cu perceptiile asupra firmelor multinationale din 21 de tari.

Indexul 2002 Transparency International asupra Platitorilor de Mita

In sectoarele de afaceri care va sunt cel mai familiare, va rugam sa indicati cat de inclinate sunt companiile din urmatoarele tari sa ofere mita pentru a castiga sau a-si pastra afacerile in aceasta tara (tara de rezidenta a celui intervievat)?

Loc	Total	2002	1999	Conventia OECD (la 14 Mai 2002)
		835	779	
1	Australia	8.5	8.1	Ratificata
2	Suedia	8.4	8.3	Ratificata
	Elvetia	8.4	7.7	Ratificata
4	Austria	8.2	7.8	Ratificata
5	Canada	8.1	8.1	Ratificata
6	Olanda	7.8	7.4	Ratificata
	Belgia	7.8	6.8	Ratificata
8	Marea Britanie	6.9	7.2	Ratificata
9	Singapore	6.3	5.7	nesemnata
	Germania	6.3	6.2	Ratificata
11	Spania	5.8	5.3	Ratificata
12	Franta	5.5	5.2	Ratificata
13	USA	5.3	6.2	Ratificata
	Japonia	5.3	5.1	Ratificata
15	Malaezia	4.3	3.9	nesemnata
	Hong Kong	4.3	n.a.*	nesemnata
17	Italia	4.1	3.7	Ratificata
18	Coreea de Sud	3.9	3.4	Ratificata
19	Taiwan	3.8	3.5	nesemnata
20	China (Rep. Populara)	3.5	3.1	nesemnata
21	Rusia	3.2	n.a.**	nesemnata
	Companii nationale	1.9	n.a.**	

Intrebarile sunt in legatura cu inclinatia companiilor din tari exportatoare principale de a plati mita oficialilor publici in tarile cu economie de piata in formare considerate in sondaj.

Un scor perfect, indicand o inclinatie perceputa ca fiind zero de a plati mita, este 10.0 si, prin urmare, clasamentul incepe cu acele companii din tarile care sunt percepute ca avand o slaba inclinatie de a plati mita in strainatate. In sondajul din 2002, toate datele au indicat faptul ca acele companii aflate in proprietate nationala in cele 15 tari considerate in sondaj au o foarte puternica inclinatie de a plati mita – mai puternica decat cea a firmelor straine.

Mita in Sectoarele de Afaceri

Cat este de probabil ca oficiali publici in aceasta tara sa ceara sau sa accepte mita, de exemplu pentru licitatii publice, directive, licente in urmatoarele sectoare de afaceri?

	2002
Total	835
Lucrari publice/constructii	1.3
Arme si aparare	1.9
Petrol si gaze naturale	2.7
Proprietate	3.5
Telecomunicatii	3.7
Producerea/transmiterea energiei	3.7
Minerit	4.0
Transporturi/depozitare	4.3
Produse farmaceutice/ingrijire medicala	4.3
Manufactura grea	4.5
Banci si finante	4.7
Spatiul aerian civil	4.9
Silvicultura	5.1
IT	5.1
Industria pestelui	5.9
Manufactura usoara	5.9
Agricultura	5.9

Scorul reflecta semnificatia tuturor raspunsurilor pe o scala de la 0 la 10, unde 0 reprezinta perceptia unor nivele foarte inalte de coruptie, iar 10 reprezinta o perceptie extrem de joasa a nivelelor de coruptie.

Comparatii precise intre rezultatele din 1999 si cele din 2002 nu sunt posibile, deoarece categoriile au fost modificate semnificativ.

Mita in Sectoarele de Afaceri – in functie de valoarea mitei?

Intre sectoarele de afaceri mentionate anterior, care sunt cele doua sectoare unde cea mai mare mita este posibil sa se plateasca?

	2002
Total sample	835
Lucrari publice/constructii	46%
Arme si aparare	38%
Petrol si gaze naturale	21%
Banci si finante	15%
Proprietate	11%
Produse farmaceutice/ingrijire medicala	10%
Producerea/transmiterea energiei	10%
Telecomunicatii	9%
IT	6%
Silvicultura	5%
Minerit	5%
Transporturi/depozitare	5%
Manufactura grea	4%
Agricultura	3%
Industria pestelui	3%
Spatiul aerian civil	2%
Manufactura usoara	1%

Rezultatele reflecta procentajul celor interviuati care au mentionat acel sector.

Intrebarea nu a fost pusa in sondajul din 1999.

Conventia OECD pentru Combaterea Mituirii Oficialilor Publici Straini in Tranzactiile de Afaceri Internationale (Conventia Anti-Mita)

Care dintre urmatoarele optiuni descriu cel mai bine cat de mult stiti despre Conventie?

Sondajul 2002								
Total	2002	1999	Companii Straine	Companii Nationale	Contabili	Camere de Comert	Banci	Legal
	835	779	261 31%	261 31%	84 10%	71 9%	80 10%	78 9%
Sunt familiar cu Conventia	7%	6%	7%	4%	8%	13%	8%	12%
Stiu cate ceva despre ea	12%	13%	12%	10%	18%	18%	9%	14%
Doar am auzit de ea	32%	43%	30%	33%	26%	28%	36%	38%
Nu am auzit de ea	42%	38%	44%	45%	40%	38%	41%	29%
Fara raspuns	7%	-	7%	7%	7%	3%	6%	6%

Stiti cum raspunde organizatia dumneavoastra acestei Conventii OECD?

Total	2002	1999
	164	146
	%	%
Se procedeaza la reevaluare practicilor	13	19
Programe de respectare ezista deja	35	
Nu este nevoie de nici o actiune, nu o aplicam	30	43
Nici o decizie nu a fost inca luata	13	18
Nu stiu cum raspunde organizatia	9	12
Fara raspuns	-	8

Solutii pentru coruptie	
<i>Daca ati avea o bagheta magica si ati putea elimina coruptia din una dintre urmatoarele institutii, care ar fi prima dumneavoastra alegere?</i>	
Total	2002 835
Tribunale	21%
Partide politice	19%
Politie	13%
Vama	9%
Educatie (scoli, universitate)	7%
Strangerea taxelor	6%
Sectorul privat	4%
Autorizatii de constructie si de zonare	4%
Servicii medicale	3%
Norme privind angajarea si plasarea fortei de munca	2%
Utilitati (telefon, electricitate, apa, etc.)	2%
Imigrarea si pasapoartele	1%
Altele	3%

Sursele de informare ale interviuitorilor	
<i>Va rugam sa descrieti de unde provin cunostintele dumneavoastra asupra acestui subiect?</i>	
Total	2002 835
Informatii de la colegi, prieteni, clienti	58%
Rapoarte de presa	55%
Experienta personala	52%
Surse in alte companii	38%
Experienta directa a oamenilor din compania dumneavoastra	34%
Surse guvernamentale si diplomatice	13%
Internet	12%
Nu stiu/Altele	12%
TI	8%

Nivelul coruptiei

In ansamblu, s-a inregistrat o schimbare in nivelul coruperii de catre companiile straine a oficialilor publici in aceasta tara (tara de rezidenta a intervievatului) in ultimii 5 ani?

	2002	1999
Total	835	779
	%	%
A crescut semnificativ	10	
A crescut putin	13	
Total crestere	23	33
A ramas aceeasi	37	22
A scazut putin	21	
A scazut semnificativ	6	
Total scadere	27	25
Nu stiu	13	20

Au contribuit semnificativ schimbarile si dezvoltarea vreunuia dintre urmatorii factori la cresterea nivelului de corupere de catre companiile straine a oficialilor publici in ultimii 5 ani?

	2002
Toleranta publica a coruptiei	67%
Deteriorarea domniei legii	59%
Imunitatea inaltilor oficiali publici	53%
Controlul inadecvat al spalarii banilor	49%
Salariile joase din sectorul public	44%
Inrautatarea practicilor de colectare publica a banilor	35%
Cresterea secretului in guvern	34%
Privatizarea bunurilor de stat	32%
Cresterea globalizarii si a competitiei	28%
Schimbari In finantarea partidelor politice	23%
Cresterea liberalizarii financiare	19%
Restrictiile impuse media	6%
Altele	2%

Intrebarea a fost adresata tuturor celor care au spus ca nivelul coruperii de catre companiile straine a oficialilor publici a **crescut putin sau a crescut semnificativ** in ultimii 5 ani

Au contribuit semnificativ schimbarile si dezvoltarea vreunuia dintre urmatorii factori la scaderea nivelului de corupere de catre companiile straine a oficialilor publici in ultimii 5 ani?

	2002
Mai mare libertate a presei	52%
Investigatiile guvernamentale anti-coruptie	48%
Mai mare transparenta a guvernului	47%
Imbunatatiri in conducerea companiilor	42%
Mai mare control al spalarii banilor	39%
Cresterea globalizarii si a competitiei	38%
Imbunatatirea practicilor de colectare publica a banilor	33%
Privatizarea bunurilor de stat	33%
Mai mare raspundere a oficialilor publici	33%
Cresterea liberalizarii financiare	29%
Schimbari In finantarea partidelor politice	10%
Altele	1%

Intrebarea a fost adresata tuturor celor care au spus ca nivelul coruperii de catre companiile straine a oficialilor publici a **scazut putin sau a scazut semnificativ** in ultimii 5 ani

Alte mijloace de a castiga avantaje necinstite

In acele sectoare de afaceri cu care sunteti familiar, exista si alte mijloace prin care unele Guverne castiga afaceri necinstite pentru companii din tarile lor?

	2002	1999
Total	835	779
	%	%
Da	68	69
Nu	26	31
Fara raspuns	7	-

“Alte mijloace” sunt acele mijloace, altele decat coruptie, folosite pentru a influenta in mod incorect comerțul international si investitiile.

Alte mijloace folosite de guverne pentru a castiga avantaje nedrepte

Ce mijloace folosesc aceste guverne?

	2002	1999
Total	567	537
Presiune diplomatica sau politica	%	%
	66	53
Presiune financiara	66	45
Probleme comerciale, legate de prôt, etc.	66	49
Ajutor strain conditionat	54	35
Amenintarea reducerii ajutorului strain	46	<i>n.a.*</i>
Intelegeri conditionate de aparare/arme	41	28
Favoruri/daruri catre oficiali	39	36
Burse/educatie/sanatate conditionate	22	16
Alte mijloace	8	11
Fara raspuns	5	2

* incuse in ajutorul conditionat in 1999

Tari ce folosesc alte mijloace nedrepte pentru a castiga sau mentine afaceri

Care trei guverne asociati in principal cu practici ca cele mentionate mai sus (alte mijloace – altele decat mita – folosite pentru a castiga avantaje nedrepte in comerțul international si investitii)?

	2002
Total	567
	%
USA	58
Franta	26
Marea Britanie	19
Japonia	18
China (Rep. Populara)	16
Rusia	13
Aceasta tara	12
Germania	11
Spania	9
Italia	5
Taiwan	5
Coreea de Sud	4
Elvetia	4
Malaezia	3
Canada	3
Olanda	3
Singapore	1
Belgia	1
Australia	1
Austria	1
Hong Kong	1
Suedia	<1

Scorul reflecta procentajul de raspunsuri in care tara respectiva s-a incadrat intre cele trei tari citate ca fiind in principal asociate cu practici necinstite

Intrebari & Raspunsuri despre Indicele TI 2002 asupra Platitorilor de Mita

Ce este Indicele Platitorilor de Mita?

Indicele Transparency International asupra Platitorilor de Mita clasifica principalele tari exportatoare in functie de gradul in care companii internationale avand sediul central in aceste tari sunt predispuse sa plateasca mita oficialilor publici in principalele tari cu economie de piata in formare. In acest sens, indicele masoara partea ofertanta a mitei in tarile unde mita este platita. Tarile sunt clasificate in functie de un scor principal obtinut din raspunsurile date de cei interviuati la intrebarea *“In sectoarele de afaceri care va sunt cel mai familiare, va rugam sa indicati cat de inclinate sunt companiile din urmatoarele tari sa ofere mita pentru a castiga sau a-si pastra afacerile in aceasta tara?”*

Cele 21 de tari exportatoare considerate de BPI 2002 sunt: Australia, Belgia, Canada, China, Franta, Germania, Hong Kong, Italia, Japonia, Malaezia, Olanda, Rusia, Singapore, Coreea de Sud, Spania, Suedia, Elvetia, Taiwan, Marea Britanie, USA, alaturi de “aceasta tara” (tara cu economia de piata in formare unde cel interviuat este rezident). Sondajul a inclus, de asemenea, o serie de intrebari asupra relevantei folosirii mitei de catre companiile straine in diferite sectoare, asupra nivelului de cunoastere a Conventiei OECD Anti-Mita si asupra politicilor companiilor de a implementa legislatia rezultand din Conventie. In realizarea sondajului, TI a fost sfatuata si ghidata de un Comitet de Conducere format din experti internationali de frunte in domeniul coruptiei, estimarilor economice si statisticii. Alegerea Gallup International Association asigura cele mai inalte standarde profesionale in efectuarea sondajului.

Unde si cand a fost realizat sondajul?

BPI 2002 a fost realizat de Gallup International Association in 15 tari cu economie de piata in formare, printr-un total de 835 de interviuri. Interviuurile au fost realizate cu 261 directori executivi din companii straine, 261 directori executivi din companii nationale, 84 directori de varf in companii de contabilitate de prestigiu, 71 de reprezentanti ai camerelor binationale de comert, 80 de directori executivi din banci comerciale straine si nationale si 78 din firme de drept commercial.

BPI 2002 a fost realizat intre Decembrie 2001 si Martie 2002 in Argentina, Brazilia, Columbia, Ungaria, India, Indonezia, Mexic, Maroc, Nigeria, Filipine, Polonia, Rusia, Africa de Sud, Coreea de Sud si Tailanda. Aceste tari reprezinta mai mult de 60% din totalul investitiilor straine directe in tarile in curs de dezvoltare. Nu a fost, din pacate, posibila realizarea sondajului in China, cea mai mare economie de piata in formare, din cauza dificultatilor implicate de imputernicirea unui sondaj pe acest subiect in China.

Cum este obtinuta clasificarea “mitei in sectoarele de afaceri”?

In BPI 2002, doua intrebari au fost adresate: (a) *Cat este de probabil ca oficiali publici in aceasta tara sa ceara sau sa accepte mita, de exemplu pentru licitatii publice, directive, licente in urmatoarele sectoare de afaceri?* (b) *Intre sectoarele de afaceri mentionate anterior, care sunt cele doua sectoare unde cea mai mare mita este posibil sa se plateasca?*

Aceasta a doua intrebare a fost inclusa in BPI 2002 pentru a vedea daca este vreo diferenta intre frecventa si valoarea platii de mita. S-a obtinut ca lucrarile publice si constructiile sunt sectorul prevalent pentru plata de mita, atat in ceea ce priveste frecventa, cat si valoarea platii. Sectorul armelor si al apararii s-a dovedit, in raspunsurile celor interviuati la ambele intrebari, a fi al doilea sector cel mai inclinat spre folosirea mitei.

De ce s-a concentrat TI asupra platitorilor de mita in economiile de piata in formare?

Sondajul BPI a fost realizat in mod exclusiv in principalele tari cu economie de piata in formare deoarece activitatea TI se concentreaza in mare masura asupra coruptiei internationale ce afecteaza tarile in curs de dezvoltare si tarile in tranzitie. In plus, dat fiind gradul inalt al coruptiei in acest tari, BPI este realizat folosind interviuri cu directori principali rezidenti in tari unde perceperea coruptiei este printre cele mai inalte, iar nu la sediile centrale internationale.

Care este semnificatia Conventiei OECD pentru Combaterea Mitei Oficialilor Publici Straini in Tranzactiile de Afaceri Internationale (Conventia Anti-Mita)?

Conventia OECD Anti-Mita a intrat in vigoare n Februarie 1999 si, pana in Mai 2002 a fost ratificata de 34 din cele 35 de tari semnatare. Aceste tari reprezinta mai mult de trei sferturi din comerțul mondial. Conventia scoate in afara legii mituirea oficialilor publici straini. BPI ia in mod direct in considerare folosirea mitei de catre companii internationale in strainatate, cele mai multe dintre ele avandu-si sediul central in tari ale caror guverne sunt semnatare ale Conventiei OECD. Pentru ca acesta Conventie sa fie efectiva, coduri de aplicare anti-mita trebuie sa fie implementate nu numai in sediile centrale ale companiilor, dar si in reprezentantele, ramurile si partenerii lor locali in strainatate. Acest lucru necesita atat training “pe teren”, cat si in tara unde compania isi are sediul central. In 2002, trei ani de la intrarea in vigoare a Conventiei, doar 7% dintre cei interviuati erau familiari cu textul Conventiei, in timp ce 12% au declarat ca stiau cate ceva despre ea. Este acelasi rezultat ca si in primul BPI, realizat in 1999. Pentru mai multe informatii despre Conventia OECD, va rugam sa visitati:

<http://www1.oecd.org/daf/nocorruption/ref.htm>.

Cine finanteaza Indexul TI asupra Platitorilor de Mita?

Transparency International este finantata de agentii guvernamentale, fundatii si corporatii. Pentru a afla mai multe despre Transparency International, va rugam sa vizitati www.transparency.org si Raportul Anual 2001 la http://www.transparency.org/about/ti/annual_rep/index.html

Ce poate face o tara pentru a-si imbunatati clasificare in BPI?

Pe langa elaborarea de norme care sa aseze folosirea mitei in afara legii, principalele tari exportatoare trebuie sa aplice bine aceste legi. Aceasta inseamna oferirea resurselor care sa asigure ca investigatiile si procedurile penale vor avea loc. De asemenea, inseamna puternice campanii educationale care sa asigure ca sectorul corporativ are cunostiinta de faptul ca folosirea mitei este ilegala, acasa si in strainatate, ca sunt introduse coduri de respectare a anti-coruptiei in toate birourile lor din lume, si ca training corespunzator este oferit.

De ce nu clasifica BPI companii in loc de tari?

Exista mai mult de 60.000 de companii multinationale care opereaza in lume cu mai mult de 600.000 de reprezentante straine. Masurarea si clasificarea tuturor acestor companii este aproape imposibila. Cerandu-le principalilor directori executivi sa raspunda intrebarilor despre companiile dintr-o anumita tara, in loc sa le ceara sa numeasca aceste companii, sondajul a fost astfel capabil sa se concentreze asupra unor modele in mod clar identificabile, mai degraba decat asupra unor cazuri specifice.